בס"ד

אורות השבת

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

גליון מס' 738

עורך: הרב עוזיאל אדרי | פרשת השבוע: תולדות | אחראי מערכת: הרב אברהם טריקי

דבר העורך

ברכת יצחק ליעקב

בפרשתנו מסופר על צורת נתינת הברכות ליעקב ע"י יצחק אבינו ע"ה: וצריך להבין מדוע התורה משבחת את יעקב שלכאורה לקח את הברכות ברמאות שנאמר "בא אחיך במרמה" מפרש רש"י ב"חכמה". **מבאר הגאון רבי אליהו דסלר זצוק"ל: שהתורה באה** ללמדנו ש"אמת" זה לא בהכרח להצמד לעובדות כמות שהן ו"שקר" זה לשנות את פני הדברים. אלא המושג "אמת" הוא תלוי מה שאיפתו ותכליתו של האדם בחייו. עשיו הרשע אע"פ שנראה לכאורה שהוא התנהג בלי מרמה, ויעקב הוא זה שנהג בערמה. **בכל זאת עשיו הוא זה שנחשב לשקרן ורמאי כי תכלית ושאיפת חייו הם חיי טומאה הסתאבות ושקר. לעומת זה יעקב אבינו ע"ה תכלית מעשיו רצונו** ושאיפותיו הם חיי קדושה וטהרה ואמת כמו שנאמר "תתן אמת ליעקב".

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב **עוזיאל אדרי**

רב קהילת קודש 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

מדוייק לבאר-שבע

לוח הזמנים לפי שיטת "חורף"	יום א' ר"ח כסלו 19.11.17	יום ב' ב' כסלו 20.11.17	יום ג' ג' כסלו 21.11.17	יום ד' ד' כסלו 22.11.17	יום ה' ה' כסלו 23.11.17	יום ו' ו' כסלו 24.11.17	שבת קודש ז' כסלו 25.11.17
עלות השחר	5:05	5:06	5:07	5:08	5:09	5:10	5:11
זמן טלית ותפילין	5:11	5:12	5:13	5:14	5:15	5:16	5:17
זריחה - הנץ החמה	6:15	6:16	6:17	6:18	6:18	6:19	6:20
שקיעה	16:43	16:43	16:42	16:42	16:42	16:41	16:41
צאת הכוכבים	16:56	16:56	16:55	16:55	16:54	16:54	16:54
סו"ז ק"ש לדעת מג"א	8:15	8:16	8:16	8:17	8:18	8:18	8:19
סו"ז ק"ש להתניא והגר"א	8:47	8:47	8:48	8:49	8:49	8:50	8:50

"שבת מברכין"

המולד מוצאי שבת קודש, שעה 12 בלילה ו-57 דקות

ראש חודש כסלו ביום ראשון הבעל"ט.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	**תולדות**
הפטרה:	**מחר חדש**
כניסת השבת:	**16:24**
יציאת השבת:	**17:14**
רבינו תם:	**17:48**

דבר רב העיר שליט"א

חביבות המצוות

וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבָּיִת וַתַּלְבֵּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן (בראשית כז, טו)

החמודות: שחמד אותן מן נמרוד (רש"י)

הנה מודעת זאת מדברי המדרש (ב"ר סה, טז), שבגדי החמודות הללו היתה בהם תכונה מיוחדת, שהיו מצויירים בה כל חיות השדה, וכל חיה שראתה את דמותה חקוקה על גבי בגד זה היתה נכנעת מאליה. ובגד זה, חמד עשיו מנמרוד. ועל כן עשיו כמו נמרוד, היה איש יודע ציד, מפני שעל ידי מלבוש בגד זה לא היה צריך כל מאמץ במלאכת הציד. ועל פי זה, יש לתמוה עד מאוד, מדוע כשביקשו יצחק אביו (בראשית כז, ג-ד): 'ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי... בעבור תברכך נפשי בטרם אמות', לא לקח עשיו את הבגד הזה. שהרי מפורש בכתוב (שם טו): 'ותקח רבקה את בגדי עשיו בנה הגדול החמודות אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן', ומבואר שם ברש"י: 'שחמד אותן מן נמרוד'. הרי לפנינו מפורש, שעשיו השאיר את בגדי הציד המיוחדים, ובחר להטריח עצמו – לצוד ציד לאביו. ומי יודע אם לא בשל עיכוב זה, הקדימו יעקב בקבלת הברכות, כפי שעולה מפשטן של כתובים. ועל כל פנים, הלב משתומם לטרחה יתירה מה זו עושה. ברם לכשנתבונן נראה, שאין מקום לתמיהה זו כלל ועיקר. שכן עשיו אשר היה מפורסם במצות כיבוד אב ואם, ידע גם ידע שבשביל קיום 'מצוה', ראוי לעמול ולטרוח, וזהו עיקר שכרה כמו שאמרו 'לפום צערא אגרא'. ובפרט שיצחק כרך את מתן הברכות – בקיום מצוה זו: 'בעבור תברכך נפשי'. ועל כן בחר להניח את בגדי הציד, ולהטריח עצמו בקיום המצוה. וזהו מוסר השכל, לכל המתקשים בקיום מצוות, בשל משברי הזמן מצוקות העתים ומכשולי היצר.

וכמה נפלאים הם בזה, דברי התלמוד ירושלמי (סנהדרין ח, ב) אודות רבי יוחנן אשר היה עולה לבית הכנסת בבוקר, והיה מלקט פירורין מהנשאר מסעודת קידוש החודש ואכלם. אמר: 'יהא חלקי עם אלו שאמש קידשו את החודש כאן'.

ומה נעמו בזה, דברי רבותינו בגמ' סוכה (מה, א): 'אמר רבי אבהו אמר רבי אלעזר, כל הנוטל לולב באגדו והדס בעבותו, מעלה עליו הכתוב כאילו בנה מזבח והקריב עליו קרבן, שנאמר (תהלים קיח, כז) אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח'. ועוד שנינו שם (מא, ב): 'מעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא, שהיו באין בספינה ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד שלקחו באלף זוז. נטלו רבן גמליאל ויצא בו, ונתנו לרבי יהושע וכו'. למה ליה למימר שלקחו באלף זוז, להודיעך כמה מצוות חביבות עליהם'.

וכזאת מצינו בגמ' שבת (קיח, ב): 'אמר ליה רב יוסף לרב יוסף בריה דרבה, אבוך במאי זהיר טפי (במה אביך היה זהיר ביותר). אמר ליה, בציצית. יומא חד, הוה קא סליק בדרגא, איפסק ליה חוטא ולא נחית ואתא כמה דלא רמיה' (יום אחד עלה במדרגות ונקרע חוט מהציצית ולא זז ממקומו עד שתיקנה). הרי לפנינו דוגמא מאלפת של 'חביבות מצוה', שכן יכול היה לפשוט מעליו את טליתו ולהמשיך בדרכו. ואף על פי כן, עצר במעלה המדרגות, ולא זז משם עד שתיקנה, כדי לזכות בעוד כמה פסיעות של הליכה בציצית.

ומי לנו גדול מדוד המלך ע"ה, אשר העד העיד עליו התלמוד בירושלמי (סנהדרין א, ד): 'אין לך אדם בישראל שביזה עצמו על המצוות, יותר מדוד. מפני מה ביזה עצמו על המצוות (לעיני כל – ונהג דוד בזיון לכפר על העוון הזה כדי שילמדו ממנו לנהוג כבוד בארון), שהיו מביטין בארון (דרך בזיון) ומתים'.

ומדי דברי בזה זכור אזכור, עד כמה היו המצוות חביבות על רבינו הגדול מרן 'מאור ישראל' זצוק"ל, ולאו דוקא במצוות אשר העולם נוהג להדר בהם כגון תפילין וציצית וארבעת המינים וכו', אלא גם במצוות שאין מקפידים כל כך לחזר אחריהם.

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הפרשה"

אורות הפרשה

ואמנם תקצר היריעה מלתאר את כל המעשים המופלאים אשר ראו עינינו ואשר נשמעו מפי מקורביו ובני משפחתו, אך די אם נזכיר עובדה אחת 'קטנה' אשר יש בה כדי ללמד על הכלל כולו, והוא ההקפדה שלו לברך מאה ברכות בכל יום ובפרט בשב"ק אשר כידוע צריך לתור אחרי ברכות מזדמנות כדי להשלים את מכסת מספרן. ומצות חכמים זו היתה חביבה עליו כל כך, עד שהיה סופרן ממש ובסוף היום היה מחשבן האם השלים בו את מניין מאה ברכות, כפי שהעיד מזכירו האישי הרה"ג אליהו שטרית שליט"א [ועיין בספר החינוך מצוה שו מ"ש אודות מצות ספירת העומר 'כי המנין מראה באדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא']. אכן רבינו הגדול זצ"ל מלבד חכמתו המופלגת היה גם 'חכם לב – יקח מצוות'!

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

"ויתן לך אלוקים מטל השמים ומשמני הארץ"

ובעשיו נאמר ההפך: "משמני הארץ ומטל השמים" – תחילה "ארץ" ולאחר מכן "שמים". אלא הקדים יצחק אצל כל אחד את מה שהוא עיקר לגביו: יעקב נתון הוא בעיקר ברוחניות, בענייני השמים, ואילו עשיו שקוע בגשמיות, בארץ.
(אמרי דרוש)

"ועשה לי מטעמים ואוכלה ואברכך"

מפני- מה היתנה יצחק את הברכה במטעמים שיביאו לו תחילה, וכי בלעדי כך לא יכול היה לברכו? אלא שכאשר יצחק מתכונן לברך את עשיו, היה עליו לרדת לתחום הגשמיות, לדברים הקרובים ביותר אל ליבו של עשיו – האכילה. (יקר מפז)

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק"

את תולדותיו של יצחק, שהם מעשיו הטובים, כמאמר חז"ל: "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים" – רואים מזה ש"אברהם הוליד את יצחק", מזה שיצחק היה זוכר תמיד מיהו אביו. (האדמו"ר מאמשינוב זצ"ל)

"ויעתר יצחק לה' לנוכח אישתו כי עקרה היא"

מפרש רש"י: "הירבה והפציר בתפילה". זאת, משום שרבקה לא זו בלבד שהייתה עקרה, אלא שאף לא היה לה כלל רחם, כדברי המדרש: וכדי שתור כל ללדת הייתה צריכה להיות המשכה ממקום גבוה ביותר, ולכן "הירבה והפציר בתפילה". (אור התורה)

"ויבז עשיו את הבכורה"

מכבר היה עשיו מבזה את הבכורה שניתנה לו ומזלזל בה. לכן ניצל יעקב את ההזדמנות, כדי ליטול ממנו את הבכורה. (רבי יהודה החסיד)

"גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך"

נאמר כאן "גור" ולא 'שכון', משום שאדם צריך להרגיש בעולם הזה כגר, כפי שנאמר: "מי שעושה עצמו כגר בעולם הזה השכינה אינה זזה ממנו, ולעתיד ה' מנשאהו". על ידי שיצחק ירגיש את עצמו בעולם הזה כגר, יתקיים בו "ואהיה עמך ואברכך". (ויחכם שלמה)

"וילכו מאתו בשלום"

לכך מסוגל רק גוי כאבימלך: הוא היה אצל יצחק, אפילו אכל אתו, ולבסוף הלך ממנו "בשלום", שבע רצון מעצמו. לא כך נוהג יהודי: כשהוא בא אל צדיק, לבו נשבר בקרבו, עד שאינו מוצא מקום לעצמו. (הרבי ר' בונם)

"ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו"

מאז בא יעקב אל יצחק בעקיפין ובמרמה, התבייש לבוא אליו שוב, ולכן היה צריך יצחק לקרוא לו ולהודיעו שאין לו עליו שום תרעומת ואף ברכו ברכות רבות. (ויאמר אברהם)

אורות הכשרות

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

בשורה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו למעגל "הכשרות הרגילה" שע"י "הרבנות" ב"ש

"הפלאפל של מיטל"
רח' בן צבי 1 באר שבע

מסעדת "יסים הגדול", חלבי – בשרי
רח' בן צבי 10 באר שבע

"סומברו"
שדרות ירושלים 2 באר שבע

"רגעים מתוקים"
רח' הכותל 23 באר שבע

פיצוחים ותבלינים "שוקה גראנד"
גראנד קניון באר שבע

מסעדת "פפה לאון"– רמות
רח' אוסקר שינדלר 21 באר שבע

"א.ב. שרותי מזון קייטרינג"
פארק אופיר באר שבע

מסעדת "אזור גריל בר"
רח' הרצל 102 באר שבע

"פנטזיה של עוגות"
רח' פישמן דוד 3/1 באר שבע

מסעדת "האוזנטית"
מרכז מסחרי רסקו באר שבע

בר "רגע מתוק של אלי"
רחבת יעל 1 באר שבע

מסעדת "משה שוב"
רח' ברוך קטינקא 2 באר שבע

מסעדת "טרילסי"
דרך מצדה 266 באר שבע

"מזון מהיר אקסו"
רח' חוגלה 25 באר שבע

בברכה
"מחלקת הכשרות"
שע"י הרבנות הראשית באר-שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורינו המרא דאתרא הרה"ג יהודה דרעי שליט"א

הלכות קדושת בית הכנסת

ש - האם מותר להתקין אנטנה לטלפונים סלולריים על גבי גג בית הכנסת, כדי לממן את פעילות בית הכנסת מדמי השכירות?

ת - אין לאשר התקנת אנטנה לטלפונים סלולריים על גבי גג בית הכנסת, אפילו אם בית הכנסת זקוק לכספי התקבולים כדי לממן את פעילותו השוטפת, מהטעמים שדלהלן:

א. אסור לבנות דבר הגבוה מבית הכנסת, וכל שכן על גבי בית הכנסת.

ב. אסור להשתמש דרך קבע בגג בית הכנסת אלא אם כן הוא לצורך ישיר של בית הכנסת, ובפרט שימוש של גנאי.

ג. אסור לסייע בידי מחללי שבת, ואסור להשתמש בכספי חילול שבת לצורך פעילות בית הכנסת.

ד. סכנה לבריאות הציבור והרחקה אפשרית של מתפללים (תמצית מפסק הלכה מנומק שנשלח בימים אלו ע"י כבי המרא דאתרא שליט"א לכמה רבנים וגבאי בתי כנסת. הפסק במלואו ישלח לכל דורש).

ש - כיצד יש לנהוג במתפללים המדברים שיחה בטלה בבית הכנסת?

ת - אסור לדבר שיחה בטלה בבית הכנסת, ובפרט בשעת התפילה וקריאת התורה. והעובר על כך, עונשו חמור ביותר, עד שאמרו בזוהר הקדוש שאין לו חלק באלוקי ישראל. ועליו זועקת השכינה "מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי". ומן הראוי שהרבנים וגבאי בתי הכנסת ידרשו על כך ברבים מעת לעת, ויזהירו את הציבור מפני עוון חמור זה. והאוטם אוזנו משמוע לאזהרות חוזרות ונשנות בדרכי נעם ומפריע לציבור בשיחה בטלה בשעות התפילה או קריאת התורה, יש לגעור בו ושומר נפשו ירחק ממנו. ואשרי חלקם של העומדים בפרץ לגדור פירצה חמורה זו.

ש - האם מותר לערוך סעודה בבית הכנסת?

ת - מותר לסעוד סעודת מצוה בבית הכנסת, כגון: סעודה שלישית, סיום מסכת, סעודת ברית או פדיון, הכנסת ספר תורה, חנוכת בית הכנסת, הילולא דצדיקיא וכדומה. וכן מותר לחלק לציבור כיבוד קל בעת שמיעת שיעורי תורה או דרשת אזכרה או שירת הבקשות. ובלבד שלא יבואו חס ושלום לידי שיכרות והוללות או שחוק וקלות ראש.

ואין להרבות בשתיית משקאות חריפים, אפילו בסעודת מצוה. ומכאן אזהרה חמורה לאותם עמי הארצות המחללים את בתי הכנסת ושירת הבקשות, בשתייה מופרזת של משקאות חריפים עד כדי הוללות וקלות ראש. וגבאי בתי כנסת אשר אינם יכולים לעמוד בזה על משמר הקודש, מוטב שלא יאפשרו כלל את שירת הבקשות בתחומם.

ש - האם מותר לערוך חופה בבית הכנסת?

ת - מותר מעיקר הדין לערוך חופה וקידושין בבית הכנסת, ובלבד שישמרו על קדושת המקום, ושלא יבואו חלילה בבגדי פריצות. ופה עיה"ק באר-שבע נהגו מקדמא דנא על פי הוראת כבי המרא דאתרא הגה"צ רבי מישאל דהאן זצ"ל, שלא לערוך כלל חופה וקידושין בבתי הכנסת, ואין לשנות!

ש - האם מותר לעשן סיגריות בבית הכנסת?

ת - אסור לעשן סיגריות בבית הכנסת. ואולם בזמן שלומדים שיעור תורה, יש מקום להקל בזה, ובלבד שאין העישון מפריע לאחרים.

ש - האם יש מניעה מלשבת רגל על רגל בבית הכנסת?

ת - אין לשבת בבית הכנסת בדרך של שחץ וגאוה, כגון בפישוק רגליים או כשמרכיבם זה על זה וכדומה, אלא ישב באימה וכבוד.

ש - האם מותר לנגן בכלי נגינה בבית הכנסת?

ת - אין לנגן בכלי נגינה בבית הכנסת בשעת התפילה, כדי להנעים קטעי שירה ותפילה. אך יש להקל לנגן בכלי שיר בעת סעודת מצוה שעורכים בבית הכנסת, ובלבד שלא יביאו לידי שחוק וקלות ראש.

דבר רבני השכונות

הרה"ג יורם כהן שליט"א
רב שכונת רמות
ומנהל המחלקה לבתי כנסת, הווי דת ועירובין.

"הבנים זוכים ומקבלים טובה, בזכות מעשה האבות"

בפרשתנו אנו פוגשים את סיפור חייהם של האב השני יצחק אבינו והאם השניה רבקה אמנו ע"ש. תוך כדי סיפור מסכת חייהם, מספרת פרשתנו על הרעב המתרחש בארץ, ואז יצחק אבינו הולך לגור אצל מלך פלשתים גררה (כו', א') וכל זאת כדי להמשיך ולהגיע למצרים כפי שעשה אברהם אבינו בהיות הרעב בארץ.וכאן הקב"ה נגלה אליו ואומר לו "וַיֵּרָא אֵלָיו ה', וַיֹּאמֶר אַל-תֵּרֵד מִצְרַיְמָה. שְׁכֹן בָּאָרֶץ, אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ" (כו', ב') הקב"ה אוסר עליו לרדת למצרים ומצווה אותו להישאר בארץ. ולאחר מכן מבטיח הקב"ה ליצחק הבטחות רבות ונעלות וכך נאמר בתורה, "גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת, וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ. כִּי-לְךָ וּלְזַרְעֲךָ, אֶתֵּן אֶת כָּל הָאֲרָצֹת הָאֵל, וְהֲקִמֹתִי אֶת הַשְּׁבֻעָה, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ. וְהִרְבֵּיתִי אֶת זַרְעֲךָ, כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם, וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ, אֵת כָּל הָאֲרָצֹת הָאֵל. וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ, כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. **עֵקֶב, אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי. וַיִּשְׁמֹר, מִשְׁמַרְתִּי, מִצְוֹתַי, חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי**" (כו, ג-ה'). כל הקורא פסוקים אלו תמה תמיה גדולה ועצומה, הקב"ה מבטיח ליצחק הבטחות רבות ועצומות, אך מנמק זאת שכל זה ניתן לו בזכות אברהם אביו, כדברי הפסוק "עֵקֶב, אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וכו' ". והרי יצחק אבינו הינו צדיק גדול, עובד ה' באמת ובאמונה, וגולת הכותרת של מעשיו הינה עקדת יצחק, יצחק אבינו מוכן להיעקד ולמסור עצמו בציווי הקב"ה ועושה זאת בדביקות אמיתית, אז **מדוע אין הקב"ה מנמק את ההבטחות הטובות שזה ניתן בזכות יצחק עצמו,** אלא מנמק זאת שזה בזכות אברהם אביו?? ויתרה מכך, **לכאורה בעומק הדברים ישנה כאן אולי אפילו פגיעה מסויימת ביצחק אבינו שכל חייו הינן בעבודת ה',** והינה ה' מנמק את ההבטחות שהן ניתנות בזכות אברהם אביו?!

כדי להבין ולהסביר קושיה עצומה זו, עלינו להקדים הקדמה קצרה שתאיר לנו את הדרך ואת הפסוקים, המשנה במסכת אבות פרק ה' משנה ב' נאמר "**עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם,** לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו.."ואילו במשנה ג' נאמר "**עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ** עָלָיו הַשָּׁלוֹם וְעָמַד בְּכֻלָּם, לְהוֹדִיעַ כַּמָּה חִבָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם **אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם**".וכאן יש לשאול מדוע במשנה ב' נאמר "עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם" ולא הזכיר אברהם אבינו עליו השלום, ואילו במשנה ג' כאשר מדובר על ניסיונות אברהם נאמר "עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת **נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ** עָלָיו הַשָּׁלוֹם", או שבשתי המשניות יכתוב אברהם בלבד, או שבשתי המשניות יכתוב אברהם אבינו, מדוע במשנה ב' כתוב רק אברהם, ואילו במשנה ג' כתוב אברהם **אבינו??**

שינוי זה בא ללמדנו מוסר השכל גדול ביותר, במשנה ב' **מתואר נתון טכני** שיש עשרה דורות מנח עד אברהם, ולכן לא כתוב אברהם אבינו, ואילו במשנה ג' מדובר על עשרה ניסיונות של אברהם ולכן נאמר אבינו **ללמדנו מכיוון שהוא אבינו, העמידה בניסיונות שלו נותנת לנו לבניו כח פוטנציאלי להיות כמוהו.** ללמדנו שקנית מעמד רוחני על ידי האב, בניסיון ובעבודת כפיים, עוזרת לבנים ועוברת להם בירושה. וזה שאומר תוספות יום טוב בפירושו למשנה ג' שנאמר בה אברהם אבינו, "**שאנו זוכים ומקבלים טובה בזכותו זה שעמד בכל הניסיונות, לפיכך קראו התנא כאן אבינו**" פירוש הדברים הוא, מהי הטובה הבאה לנו על ידי זה שאברהם עמד בכל הניסיונות?? שאנו מקבלים בירושה גנטית רוחנית את הפוטנציאל לעמוד גם אנו באותם ניסיונות בעבודת ה', ולעמוד בהם בהצלחה, וכל זאת בזכות האב שעמד בניסיון. ולכן נאמר כאן אברהם אבינו. לאור דברנו אלו נוכל להסביר עתה את המשמעות **של "זכות אבות"**, שאין הכוונה חלילה לפרוטקציה בגלל האבות, **אלא מכיוון שהאבות עמלו ועבדו קשות בעבודת ה', לנו אנו בניהם בנקל נוכל להגיע גם לרמתם.** ולעמוד גם אנו באותם הדברים, רק שאנו צריכים להוציא זאת מן הכח אל הפועל. ולכן דורשים מאיתנו לומר מתי מעשי יגיעו למעשה אבותיי אברהם וכו'.

עתה יובנו הדברים נפלא מדוע הקב"ה מבטיח ליצחק הבטחות רבות ותולה זאת בזכות מעשיו של אברהם אביו, ולא בזכות יצחק עצמו, נכון הוא שיצחק הינו צדיק יסוד עולם, עולה תמימה העושה רצון בוראו, **אך נדע ונבין שכל זה בה לו בנקל, בזכות אביו אברהם שהוא סלל את הדרך ואת הנתיבים הקשים ביותר לעבודת ה'.** כך שמה שעמלו וטרחו עליו קשות האבות, בנקל יוכלו הבנים לקבלם ולהגיע לרמתם. על כן תמיד הזכות הגדולה ביותר תלויה בראשון שעשה וסלל את הדרך.

בברכת שבת שלום ומבורך

הרב יורם כהן

מעגל שנסגר

סבי, ר' שאול שטרן ז"ל, היה איש־אשכולות ורב־פעלים. ירא־שמים, תלמיד־חכם וטוב־מזג. במקצועו היה כימאי, ובה־בעת שקד ללמוד תורה בכל רגע פנוי ואף חיבר ספר הגותי מעמיק על חמישה־חומשי־תורה. לפרנסתו ניהל מפעל לעיבוד מזון ונחשב מומחה בעל־שם לכשרות.

את הוריו ואת רוב בני־משפחתו איבד בשואה. ביניהם גם את אשת־נעוריו ובנם הקטן, דב־בעריש הי"ד. על־אף כאב האובדן וכל התלאות שעבר, מעולם לא איבד את אמונתו האיתנה בה' ואת תקוותו לעתיד טוב יותר. למקורביו היה אומר: "אין לי שום תלונה, חלילה, על הקב"ה ואיני מהרהר אחר מידותיו. רק דבר אחד מציק לי — כיצד זה הניח הקב"ה לשמו הקדוש להתחלל כך בשואה האיומה".

סבא זכה לעלות ארצה, להינשא בשנית ולהקים משפחה לתפארת. לנו, ילדיו ונכדיו, נהג תמיד לספר סיפורים שנועדו להמחיש לנו את נוכחותה של יד־ההשגחה גם בשעות הקשות וברגעים הנוראים ביותר.

כך, למשל, סיפר, כי בעת שהיה במחנה־ריכוז בגרמניה, נהג להניח בלילות את משקפיו לרגלי הדרגש שעליו ישן. בוקר אחד, כשקם משנתו, עמד בחוסר־זהירות על המשקפיים וניפץ אותם לרסיסים. הדבר הסב לו, כמובן, עוגמת־נפש רבה. לא חלפו אלא דקות אחדות, ואל הצריף נכנס קצין גרמני והורה לכל מרכיבי המשקפיים להתאסף. אלה נחשבו אצל הנאצים ימ"ש בעלי־מום לכל דבר. קבוצת הממושקפים עזבה את הצריף ולא נראתה עוד במחנה. הוא ניצל משום ששבר את משקפיו בחוסר זהירות.

אולם מכל הסיפורים הרבים הייתה מציפה אותו התרגשות מיוחדת בכל פעם שסיפר את הסיפור הזה:

באחד המסדרים במחנה־הריכוז פקד הקצין הגרמני על כל בעלי ההשכלה הרפואית לצאת מהשורה. אמנם לסבא לא הייתה השכלה רפואית, אך הוא היה כימאי והבין קצת בתרופות. בלי לחשוב פעמיים יצא מהשורה והציג את עצמו כרופא. הוא עדיין לא ידע לאן הצעד הזה יוביל אותו, אך ליבו אמר לו שהדבר עשוי לסייע לו. ואכן, מאותו יום ואילך מונה על המרפאה במחנה. כך היה יכול לסייע לחולים רבים, שקיבלו ממנו תרופות יותר ממה שהתירו לו ההוראות.

יום אחד הגיע למרפאה נער צעיר, בעל חזות חסידית. סבא התעניין בשלומו, טיפל בו כראוי ואף שוחח עמו בדברי־תורה. הנער התחבב עליו מאוד והוא השתדל לסייע לו ככל יכולתו. בהמשך רקם סבא תכנית שבעזרתה הצליח, בסיוע עוד גורמים, להבריח את הנער אל מחוץ למחנה.

מאז נעלמו עקבותיו של הנער והם לא נפגשו עוד.

שלושים שנה חלפו מאז. בשנים אלה הספיק, כאמור, לעלות ארצה ולהקים משפחה. חלפו עוד שנים ובינתיים גם ילדיו (ובהם הוריי) בגרו והקימו משפחות. לאחר נישואיהם התגוררו הוריי ברחובות.

זה היה בשבת הראשונה שבה התארחו סבי וסבתי בבית הוריי ברחובות. מכל בתי־הכנסת בעיר בחר סבא ללכת להתפלל בבית־הכנסת שבקריית חסידי קרטשניף. הוא התפלל שם הן בליל שבת הן ביום. בקריאת התורה, פנה אליו הגבאי וקרא לו לעלות 'שישי'. סבא היה מופתע מאוד, שכן בית־הכנסת היה מלא מפה אל פה ואילו הוא היה סתם אורח בלתי־מוכר.

בצאת השבת נהגו מתפללי בית־הכנסת להתייצב בפתח חדרו של האדמו"ר, רבי דוד־משה רוזנבוים מקרטשניף, כדי להתברך מפיו. גם סבא השתלב בתור הארוך והמתין לברכת האדמו"ר. לפתע ניגש אליו שמשו של הרבי וקרא לו לבוא עמו. שוב הופתע סבא מהיחס המיוחד כלפיו. הוא פסע בצייתנות אחרי השמש, שהוביל אותו היישר לחדרו של הרבי.

כשנכנס פנימה קידמו האדמו"ר בברכת 'שבוע טוב' לבבית והציע לו סיגריה. סבא השיב בנימוס כי אינו מעשן.

"זה חידוש בשבילי, ר' שאול", הגיב האדמו"ר, "מתי חדלת מלעשן?".

סבא היה נבוך ולא השיב. בקושי זכר שבעבר עישן.

האדמו"ר שינה את נושא השיחה. "יש לי חידוש־תורה לומר לך", אמר והשמיע באוזני סבא פירוש נאה לאחד מפסוקי התורה. כשסיים האדמו"ר את ה'פירוש', פנה אל סבא בשאלה: "נו ר' שאול, ההסבר הזה אולי מוכר לך?".

סבא לא השיב.

כעבור רגע של שתיקה, הישיר האדמו"ר מבט אל סבא ואמר לו: "את הפירוש הנאה הזה שמעתי ממך בנעוריי, בשעה שבאתי לקבל ממך טיפול במרפאה של מחנה־הריכוז. אני הוא הנער הצעיר שחיבבת ושסייעת לו לברוח אל מחוץ למחנה. התזכור?".

צמרמורת הרעידה את גופו של סבא. הוא התרגש עד עמקי נשמתו ולא הצליח להוציא הגה מפיו.

האדמו"ר הוסיף ואמר: "אתה היית שליח ה' להצילני, ואני חייב כלפיך בהכרת־הטוב".

סבא היה אחוז התפעלות מהעובדה שאחרי שלושים שנה עדיין זכר האדמו"ר את פניו, את חידוש־התורה ששמע ממנו במחנה ואפילו את העובדה שבאותם ימים עישן...

בכל פעם שסיפר לנו סבא את הסיפור הזה היה מתרגש מחדש. באותה פגישה עם האדמו"ר ראה סוג של 'סגירת מעגל' שמימית.

לרפואת
ר' יוסף שלמה בר עליה
ורחל בת סימי

הרבנות והמועצה הדתית
באר שבע

בשורה משמחת

נשים יקרות!
הרינו להודיעכן על פתיחת מחזור חדש של

קורס לבלניות

הקורס יועבר על ידי צוות מיומן
מארגון מוכר ומוסמך.

בסיום הקורס, יוענקו תעודות הסמכה
למשתתפות אשר יעברו את המבחן בהצלחה.

שימו לב!
מס' המקומות מוגבל.

הזדרזו להירשם על מנת
שנוכל להבטיח את מקומכן.

לפרטים והרשמה:
מירי - 0547713167 בין השעות: 12-9 לפנה"צ
או בפקס: 08-6237234 (בכל שעות היממה)

בברכת התורה והטהרה
יהושע (שוקי) דמרי
ממונה המועצה הדתית

הרבנות והמועצה הדתית
באר שבע

בית הכנסת **רינת ירושליים**
היכלא דרבנו יורם מיכאל זיע"א

הודעה משמחת

הרינו להודיע כי השיעור הקבוע המתקיים
מידי שבת מברכין ע"י
כבוד המרא דאתרא הגאון הגדול

רבי יהודה דרעי שליט"א
הרב הראשי וראב"ד באר שבע

בהיכל בית הכנסת
"רינת ירושלים - היכלא דרבנו יורם מיכאל זיע"א"
רח' הגלבוע 1 שכונה ה'
הוקדם ליום חמישי,
כ"ז מרחשון תשע"ח (16.11.17) בשעה 17:45
(מיד לאחר תפילת ערבית)

הציבור מוזמן
בברכת ברוכים הבאים ושבת שלום ומבורך